

Kulturowe uwarunkowania polityki kryminalnej

Redakcja naukowa

Marian Filar • Jarosław Utrat-Milecki

OFICyna NAUKOWA

Warszawa 2014

SPIS TREŚCI

Contents	9
Marian Filar, Jarosław Utrat-Milecki	
Wstęp	11
Marian Filar, Jarosław Utrat-Milecki	
Introduction	27
Marian Filar	
Współczesne kultury penalne	43
Jarosław Utrat-Milecki	
Prawo karne i polityka kryminalna jako podsystem kontroli społecznej. Analiza integralnokulturowa	55
Wymiar sprawiedliwości karnej: zasada indywidualizacji a efektywna kontrola społeczna	61
Wymiar sprawiedliwości karnej jako ciąg działań	72
Wymiar sprawiedliwości karnej: kontrola społeczna a anomia	75
Racjonalizacja kary (i polityki kryminalnej)	82
Granice legitymizmu stosowania kary kryminalnej	87
Wymiar sprawiedliwości karnej a moralność i obyczaje	97
Kryminalizacja postnowoczesna, czyli reguła palca i sufitu	103
Penologia a polityka kryminalna	107
O funkcji gwarancyjnej prawa karnego w kontekście zasad prawa karnego i zasad kryminalizacji	113
Wymiar kary a prewencja generalna	118
Podsumowanie	122

Łukasz Ostrowski

Tak kończą bandyci: obraz kary kryminalnej w publikacjach dziennika „Fakt”	127
Tabloidy jako przedmiot badań społecznych	129
Perspektywa teoretyczna	130
Kwestie metodologiczne	132
Obraz kary w publikacjach „Faktu”	136
Obraz sprawców. Kim są?	140
Obraz sprawców. Jacy są?	141
Ofiary	145
Kara	146
Resocjalizacja? Jaka resocjalizacja?	150
Podsumowanie i weryfikacja hipotez	152

Richard Pring

Rozwój osobowości a stronięcie od przestępstw	154
Powód i uzasadnienie kary	155
Wyjaśnianie ludzkiego działania a przypisywanie odpowiedzialności	156
Pouczający przykład: zamieszki sierpniowe	158
Podejście prorozwojowe	161
Family Links: jak więziami rodzinnymi objąć także więzienie	166
Podsumowanie	170

Kerrie Schaefer

Partycypacyjne praktyki artystyczne i ich rola w tworzeniu „bezpiecznych społeczności”	172
Theatre Modo — <i>Parada i pokaz sztucznych ogni «Maelstrom»</i> (we współpracy z Shell)	175
<i>Northcott Narratives</i> grupy Big hART	181
Ograniczenia partycypacyjnych praktyk artystycznych	185

Tomasz Kaczmarek

Wpływ osobowości sędziego na wymiar kary (na marginesie badań psychospołecznych uwarunkowań decyzji sędziego w sprawie wymiaru kary)	188
Prawo karne w jego faktycznym działaniu. Ekspozycja problemów	188
Problemy metodologiczne badań nad sądowym stosowaniem prawa	194
Psychospołeczne uwarunkowania zachowań decyzyjnych sędziego w sprawie wymiaru kary	202
Podsumowanie	208

Jadwiga Królikowska

Kara kryminalna w badaniach socjologicznych	210
Badanie „Sędziowski wymiar kary” Bronisława Wróblewskiego i Witolda Świdy	215
Badanie „Sędziowski wymiar kary w PRL” Tomasza Kaczmarskiego	221
Badanie „Kultury penalne. Kontekst kulturowy polityki kryminalnej i reform prawa karnego”	223

Maria Rogacka-Rzewnicka

Kulturowe i cywilizacyjne przeobrażenia procesu karnego. Perspektywa historyczna i współczesna	234
Oskarżony i prawo do obrony jako kardynalny aspekt procesu karnego w sferze praw i wolności	238
Pokrzywdzony przestępstwem jako przykład ewolucji od procesowego niebytu do pełnej podmiotowości prawnej	269
Przeobrażenia kompozycji postępowania karnego	285
Podsumowanie	295

Valérie Faranton

Ordalia — sposób prowadzenia postępowania dowodowego?	297
--	-----

Piotr Girdwoyń

Dowody naukowe a ewolucja procesu karnego	299
--	-----

Anna Wójtowicz

Uwagi na temat racjonalności wnioskowań w procesach poszlakowych	308
Jak opisać racjonalne wnioskowania zawodne? W poszukiwaniu uniwersalnego modelu	309
Co decyduje o racjonalności wnioskowań?	313
Cechy sytuacji, które mogą decydować o racjonalności wnioskowania	317
Specyfika wnioskowań charakterystycznych dla procesów poszlakowych	321
Sofizm prokuratora i adwokata — źródła i sposoby oceny	324
Podsumowanie	330

Maria Szczepanec

Efektywność ekonomiczna a sprawiedliwość kary ..	332
---	-----

Kazimierz W. Frieske

Ekonomika przestępczości. Iluzje, nieporozumienia

i niebezpieczeństwa	340
Korzenie	340
Uproszczenia	343
Kalkulacyjne iluzje: społeczne koszty przestępczości	345
Brzemie ekonomisty	349
Brzemie ekonomisty: mit racjonalnego przestępcy	356
Bibliografia	358
Indeks osób	383
Noty o autorach	391